

§190

Strategi för samisk hälsa 2020-2030 (RS/703/2019)

Sammanfattning

Strategi för samisk hälsa har tagits fram inom ramen för projektet Kunskapsnätverk för samisk hälsa som omfattar regionerna Norrbotten, Västerbotten, Dalarna och Jämtland Härjedalen tillsammans med Sametinget och nationella samiska organisationer. Strategin har remitterats till samtliga regioner och kommuner inom samiskt förvaltningsområde (inklusive Region Jämtland Härjedalen), Sametinget, samiska organisationer, Sveriges kommuner och landsting samt Socialstyrelsen. Remissvar samt hantering av dessas redovisas i bilaga 2.

Strategin utgår från hur målen för hälso- och sjukvården beskrivs i HSL (3 kap. 1§) och PL (1 kap. 6§): En god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Strategin utgår vidare från Regerings strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter, som bland annat syftar till att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Här ingår urfolksrätten såsom denna formuleras i FN:s deklaration om urfolkens rättigheter (Skr.2016/17:29).

Målet för Strategi för samisk hälsa är ”en kulturanpassad hälso- och sjukvård som aktivt bidrar till en god hälsa och en vård på lika villkor för det samiska folket i Sverige”. Detta ska uppnås via fem delmål:

1. Höjd kulturkompetens bland anställda inom hälso- och sjukvården
2. Nya arbetsätt och metoder för en språk- och kulturanpassad hälso- och sjukvård
3. Samiska språk och samisk kultur är närvarande och synlig i hälso- och sjukvården,
4. Samisk hälsoforskning och kunskapsutveckling för en jämlik hälsa främjas
5. Verka för ett nationellt kunskapscentrum för samisk hälsa

Målen ska konkretiseras i regionala handlingsplaner som beskriver både insatser och hur dessa ska följas upp. Handlingsplanerna tas fram internt, men i samarbete mellan regionerna inom Kunskapsnätverk för samisk hälsa.

I Strategi för samisk hälsa uppmanas regionerna att anta strategin som sin egen strategi och inordna den i sitt interna system för ledning och styrning.

Finansiering

I Strategi för samisk hälsa uppmanas regionerna att arbeta för en långsiktig finansiering av genomförandet av strategin, liksom för en långsiktig regional och/eller statlig finansiering av Kunskapsnätverk för samisk hälsa. Kostnadsberäkningar behöver göras i samband med att den regionala handlingsplanen tas fram. En beredskap för att söka externa medel finns inom Kunskapsnätverk för samisk hälsa.

Jämställdhet

Vi saknar till stora delar könsuppdelad statistik som rör det samiska folket, vilket försvårar ett seriöst arbete för en jämställd hälsa bland samer. Strategi för samisk hälsa lyfter emellertid fram våldsutsatta kvinnor och barn som en utsatt grupp i behov av särskilda insatser.

Barnens situation

Barn och unga är en utpekad grupp i Strategi för samisk hälsa och både barn- och ungdomspsykiatri och barnhälsovård (primärvård) ingår i strategins prioriterade områden.

Miljö

Strategi för samisk hälsa bedöms inte ha någon inverkan på miljön.

Mänskliga rättigheter

Strategi för samisk hälsa syftar till att tillförsäkra urfolket samerna deras rätt till en god hälsa och en vård på lika villkor.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Strategi för samisk hälsa antas.

Beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Strategi för samisk hälsa antas.

Expedieras till

Kunskapsnätverk för samisk hälsa
Chef Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen
Utvecklingsstrateg

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Strategi för samisk hälsa 2020-2030
- Slutgiltig version_Strategi för samisk hälsa 2020-2030.pdf
- Sammanställning remissvar.pdf